

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa o realizácii celoslovenského testovania žiakov 9. ročníkov v základných školách v školskom roku 2011/2012 v SR

Dodržiavanie pokynov k organizácii a administrácii testov celoslovenského testovania žiakov 9. ročníkov (T9-2012) vypracovaných Národným ústavom certifikačných meraní vzdelávania (NÚCEM) kontrolovala Štátna školská inšpekcia v **109** základných školách¹. V kontrolovaných subjektoch písalo test **3 184** žiakov, z nich bolo **214** so zdravotným znevýhodnením (ZZ). Testovania sa nezúčastnilo **104** žiakov, z toho **70** zo zdravotných dôvodov², **30** žiakov navštevovalo školu v zahraničí a **4** neoznámili dôvod svojej neprítomnosti³. V jednej ZŠ v Košickom kraji riaditeľ neprihlásil žiacku so ZZ na T9-2012⁴.

Zásielky testov boli takmer všetkým školám doručené úplné, neporušené a včas. V 2 školách v Košickom kraji⁵ neboli zásielky úplné, neobsahovali všetky testy pre žiakov so ZZ. V jednej ZŠ (Košický kraj⁶) v priebehu testovania žiaci poukázali na to, že s uvedenými ukážkami sa v B forme testu z maďarského jazyka a literatúry neviazali uvedené čísla otázok a tiež v B forme testu z matematiky na údaje v tabuľke nenadväzovali uvedené čísla otázok. Administrátori následne usmernili všetkých žiakov danej skupiny.

Testovanie v kontrolovaných subjektoch organizačne zabezpečovalo **129** koordinátorov a **381** administrátorov. Ustanovenie koordinátorov, výber administrátorov z hľadiska aprobácie a praxe, ich počet a preškolenie prevažne zodpovedali podmienkam, ktoré stanovil NÚCEM. Niekde boli menovaní učitelia, ktorí vyučovali testované predmety, nebol určený náhradný administrátor, alebo nezabezpečili obmenu administrátorov.

Pokyny a odporúčané časové harmonogramy otvárania testových zásielok boli vo väčšine ZŠ dodržané. V dvoch ZŠ v Trnavskom kraji nedodržali osobitne stanovený časový harmonogram otvárania testových zásielok, v jednej nebol dodržaný časový harmonogram otvárania testových zásielok z matematiky⁷, v druhej nebol dodržaný časový harmonogram pre žiakov so ZZ⁸, nakoľko pri ich otváraní i samotnom testovaní postupovali podľa časového harmonogramu intaktných žiakov. V ZŠ v Košickom kraji žiaci so ZZ začali písať test z matematiky o 5 minút neskôr z dôvodu rozmnožovania chýbajúceho testu⁹, v škole v Prešovskom kraji nebol administrátorkou dodržaný časový harmonogram zadávania testov¹⁰.

Testovanie sa realizovalo zväčša vo vhodne vybraných a pripravených triedach, v dvoch ZŠ v Trnavskom kraji nebola pripravená samostatná trieda pre testovanie žiakov so ZZ¹¹, v jednej škole v Košickom kraji bol nevhodný výber učebne pre testovanie žiakov so ZZ (chemické výpary z nových náterov v zrekonštruovanej učebni¹²). Pre jednotlivé skupiny žiakov boli na dverách tried

¹ Zo **109** škôl bolo **94** s vyučovacím jazykom slovenským, **13** s vyučovacím jazykom maďarským a **2** s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským; **103** štátnych, **2** súkromné a **4** cirkevné.

² Testovania sa nezúčastnili žiaci zo zdravotných dôvodov; žiaci s mentálnym postihnutím; žiaci, zväčša s viacnásobným postihnutím, ktorí sa vzdelávali formou školskej integrácie v testovaných predmetoch podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho plánu a mail úpravu učebných osnov z testovaných predmetov viac ako 30 %.

³ Cirkevná základná škola sv. Jána Bosca, Ul.T.G.Masaryka č. 9, Lučenec; Základná v škola, Farská lúka 64/A, Filákov; Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským Viktora Szombathyho, Jesenské – Szombathy Viktor Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola, Jesenské

⁴ Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským – Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola, Hlavná 24, Biel

⁵ Základná škola, Tomášikova 31, Košice; Základná škola, L. Kossutha 56, Kráľovský Chlmec

⁶ Základnej škole a gymnáziu s vyučovacím jazykom maďarským – Magyar Tannyelvű Alapiskola és Gimnázium, Ul. Československej armády 15, Moldava nad Bodvou

⁷ Základná škola, Hlavná 86, Pusté Úľany

⁸ Základná škola, Námestie 1. mája č. 3, Chtelnica

⁹ Základná škola, Tomášikova 31, Košice

¹⁰ Základná škola, Budovateľská 164/4, Giraltovce

¹¹ Základná škola, Námestie 1. mája č. 3, Chtelnica; Základná škola, Hlavná 86, Pusté Úľany

¹² Základná škola, Obchodná 5, Sečovce

umiestnené zoznamy v stanovenom čase, výnimočne neboli vypracované¹³ alebo neobsahovali požadované údaje¹⁴. Školskí koordinátori pripravili pre žiakov, ktorí ukončili testovanie skôr, zberné triedy, zabezpečili pedagogický dozor.

Odporúčaný počet žiakov v skupinách bol v prevažnej väčšine kontrolovaných škôl dodržaný, v niektorých subjektoch z organizačných, z personálnych a z priestorových dôvodov požiadali NÚCEM o výnimku. V dvoch ZŠ neakceptovali odporúčaný počet, do skupín zaradili viac žiakov (Bratislavský, Banskobystrický kraj¹⁵), pričom nepožiadali NÚCEM o výnimku.

Žiakov so ZZ rozdelili koordinátori podľa stupňa obmedzenia a druhu postihnutia. Do I. skupiny obmedzenia bolo zaradených 132 žiakov a 20 do II. skupiny obmedzenia. Ojedinele sa vyskytli problémy, žiaci so ZZ boli začlenení podľa abecedného poradia do skupín spolu s intaktnými žiakmi¹⁶. V prevažnej miere koordinátori vytvorili pre týchto žiakov vhodné pracovné podmienky, zabezpečili pomoc asistenta, špeciálneho pedagóga a umožnili žiakom používať povolené kompenzačné pomôcky.

Koordinátori a administrátori vo väčšine škôl dodržali pravidlá administrácie testov, oboznámili žiakov so spôsobom zapisovania odpovedí do odpovedových hárkov aj s možnosťou opravy chybného zápisu. Žiaci mali čas na oboznámenie sa s testom, mali pripravené označené papiere na pomocné výpočty, náhradné perá, ceruzky, rysovacie pomôcky, kalkulačky. V kontrolovaných subjektoch administrátori vykonávali počas testovania nad žiakmi aktívny a objektívny dozor. V 6 ZŠ v Košickom kraji nebol zabezpečený nerušený priebeh administrácie testov (lavice v učebni neboli usporiadané podľa schém, nebol vysvetlený spôsob odovzdávania testov pred uplynutím testovacieho času, žiaci ostávali v triede aj po vypracovaní testu; nebol vysvetlený spôsob zapisovania odpovedí a výsledkov do odpovedového hárka; papiere na pomocné výpočty neboli pripravené pre všetkých žiakov; listy papiera neboli označené menami žiakov ani číslom skupiny; nebola vykonaná kontrola pomôcok na matematike, žiaci v skupine nemali pomôcky¹⁷; administrátori rozдали najprv testy a potom odpovedové hárky¹⁸; kód skupiny označovali žiaci v odpovedových hárkoch k testom až po vypracovaní testu¹⁹). V jednej škole ďalej nebol zabezpečený aktívny dozor nad žiakmi, administrátorka počas administrovania matematiky opustila učebňu na dobu 5 minút (z dôvodu zabezpečenia ďalších papierov na pomocné výpočty), nezabránila rozprávaniu žiakov počas rozdávania testov, našepkávaniu, odpisovaniu a otáčaniam sa počas testovania²⁰.

Po ukončení testovania administrátori zozbierali odpovedové hárky a následne ich uložili na vopred určené bezpečné miesto v riaditeľni školy. Problémy sa vyskytli len v Prešovskom a Košickom kraji, kde originály odpovedových hárkov neboli zoradené a uložené v zmysle pokynov NÚCEM²¹.

Pedagogický dozor počas prestávok bol v prevažnej väčšine škôl zabezpečený, problémy so správaním žiakov sa vyskytli len v jednej ZŠ v Košickom kraji (do tried, v ktorých prebiehalo testovanie doliehal počas prestávok z chodieb hluk a krik žiakov; prestávky medzi vyučovacími hodinami boli ohlasované hlučnou hudbou²²).

Po ukončení administrácie testov vypísali koordinátori v prítomnosti riaditeľa školy, školských administrátorov a externého dozoru Protokol o priebehu testovania T9-2012 a pripravili spätnú zásielku na odoslanie.

Priebeh testovania v 109 základných školách sledovali, okrem školských inšpektorov, zástupcovia KŠÚ a zriaďovateľov (313), rady školy (15), rady rodičov (19). Neprítomnosť externého dozoru v jednej skupine žiakov riešil KŠÚ v Košiciach až na telefonickú výzvu riaditeľa

¹³ Súkromná základná škola, Slobody 1, Košice

¹⁴ Základná škola, Pokroková 199, Krásnohorské Podhradie

¹⁵ Základná škola, Jelenia 16, Bratislava; ZŠ s MŠ Alapiskola és Óvoda, Radzovce 418

¹⁶ Základná škola, Námestie 1. mája č. 3, Chltnica

¹⁷ Základná škola, I. Kossutha 56, Kráľovský Chlmec

¹⁸ Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským – Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola, Hlavná 24, Biel; Základná škola, Obchodná 5, Sečovce

¹⁹ Základná škola, Pokroková 199, Krásnohorské Podhradie

²⁰ Základná škola, L. Kossutha 56, Kráľovský Chlmec

²¹ Základná škola, Nižný Mirošov 56; Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským – Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola, Hlavná 24, Biel

²² Základná škola, L. Kossutha 56, Kráľovský Chlmec

školy (poverená učiteľka na vykonávanie externého dozoru prišla 15 minút po začiatku testovania²³). Zástupcovia zriaďovateľov, rady rodičov a rady školy sa v prevažnej časti škôl zúčastnili iba otvárania prvých testových zásielok a kontroly prevzatia testov.

Záver

Vo väčšine kontrolovaných subjektov riaditelia škôl, koordinátori a administrátori postupovali pri príprave a realizácii testovania podľa pokynov, ktoré vypracoval NÚCEM. Usmernenie k otváraníu testových zásielok, odporúčané časové harmonogramy ich otvárania, pravidlá administrácie testov a určené časové harmonogramy testovania boli v kontrolovaných školách spravidla dodržané. Nedostatky zistené v niektorých z kontrolovaných škôl (nezaradenia žiaka so zdravotným znevýhodnením do testovania, nesprávny výber administrátorov, nedostatočná kontrola testových zásielok, neakceptovanie odporúčaného počtu žiakov v skupine, nevytvorenie primeraných podmienok testovania pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, nezabezpečenie pedagogického dozoru počas prestávok a v zbernej triede, nedodržanie časového harmonogramu otvárania zásielok a testovania, nevypracovanie zoznamov žiakov alebo zoznamy neobsahovali požadované údaje, zaradenie žiakov so zdravotným znevýhodnením do skupiny s intaktnými žiakmi) súviseli s neakceptovaním alebo s nedôsledným oboznámením sa riaditeľov škôl, koordinátorov i administrátorov s príslušnými stanovenými pokynmi. Riaditeľom 15 škôl, v ktorých boli zistené závažné nedostatky, boli Štátnou školskou inšpekciou uložené opatrenia.

²³ Základná škola, Obchodná 5, Sečovce